HEIS MONTØREN

NR 3 2022

Skyskraperheis i Halden side 25

FAGFORENINGSBLAD

Heismontasje på det nye nasjonalmuseet

Se mer på side 22, 23 og 24.

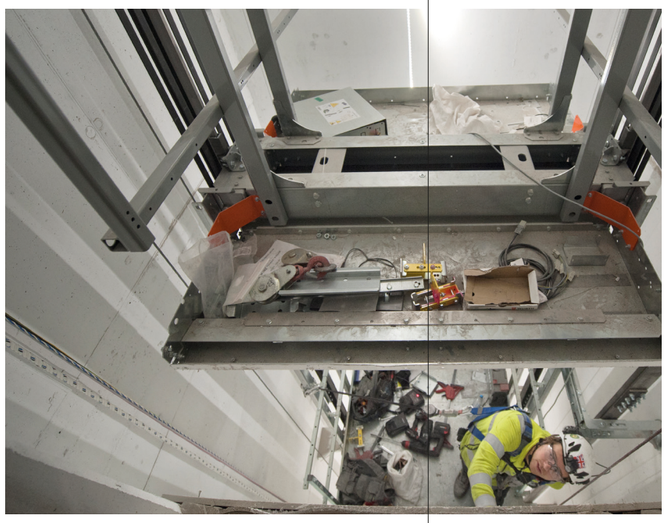

Bilder fra heismontasjen på det nye nasjonalmuseet som åpnet den 11. juni 2022. Dette var et stort byggeprosjekt hvor montørene fra Otis monterte til sammen 17 heiser. I tillegg er det en matheis og en skrueheis i det som er blitt Nordens største kunstmuseum. Foto: Ken Opprann.

Innhold

Nr 3 – Oktober 2022 Årgang 54

Ledern har ordet 4

Redaksjonen 5

Klubber og avdelinger 6

Nye lærlinger 2022 9

Klubb, forening og samfunn

Enighet i lønnsoppgjøret hos Bertel O. Steen 10

Ta kontroll over vannkrafta! 12

Kontrollrådet for heis 14

Monterte heiser i luksusskip uten arbeidskontrakt 17

Heiscup 2022 18

Reportasje

Heismontasje på det nye Nasjonalmuseet. 22

Heisene på Nexans i Halden 25

Heisteknisk

101 år med heisforskrifter – del 2 av 2. . . 28

Elevador de Santa Justa 31

Det åpnes for flere høyhus i Oslo 32

Universitetet i Oslo valgte norsk heiskontroll 33

Slutten for kobbernettet 34

Bemanningsbransjen finner smutthull 34

HBU

Oppdatering fra Karihaugen 36

HMS

HMS-utvalget 37

Heismontøren for 18 år siden 38

Fra Sjakta 39

BLADETS ADRESSE:

HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGITT.
GRAFISK PRODUKSJON: 07 MEDIA. OPPLAG: 1300
REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET 26. SEPTEMBER 2022
NESTE DEADLINE ER 1. NOVEMBER 2022

LEDERN HAR ORDET

Markus Hansen, leder HMF

Tusen takk til alle dere som deltok i det som var en fantastisk heiscup i solfylte Spania hvor ca 170 «unge og lovende» deltok i fotballturneringen. Neste gang satser vi på at enda flere tar turen til Latvia på neste års heiscup. Og kanskje litt flere enn ti lag! Vi er allerede i planleggingsfasen til neste års cup, og hvem vet, kanskje Pampas gjør det enda bedre enn 2. plass i Riga? La hardtreningen begynne!

Her hjemme i Norge fortsetter debatten om strømprisene og krigen i Europa når stadig nye nivåer. I dag leste jeg at LO-lederen hadde uttalt at deler av fagbevegelsen, ref. Industriaksjonen, måtte «slutte å demonstrere mot strømstøttepakker» fordi mange steder i Europa var høyrekreftene på fremmarsj... Ok. Så da skal vi sitte rolig i båten og nikke, mens vi skal stole på at LO-ledelsen ordner opp? Folk er frustrerte når man blir tvunget til å velge mellom å fryse, eller å kjøpe mat, og da må man også ta det alvorlig. Det finnes nok av land i verden hvor det ikke er mulig å demonstrere eller å ha en annen oppfatning enn det styrende parti – skal vi bli ett av dem? Om én person i en forsamling eller gruppe har høyre-ekstreme tanker i hue så betyr det ikke at hele forsamlingen har det.

Hvor mange kabler skal vi bygge og hvor mye har egentlig våre utenlandsforbindelser å si for strømprisen i Norge? I fjor satte Norge rekord i krafteksport hvor vi tømte vannmagasiner. Nå betaler vi prisen (I sør vel å merke). Joda, strømprisen i Norge har vært påvirket fra Europa i mange år, da strøm der blir produsert av fossile kilder som for eksempel gass og kull i motsetning til vår rene vannkraft. Både prisen på kull og CO2-kvote-prisen for utslipp har skutt i været. Når Putin samtidig «stenger» gasstilførselen, så er det klart at gassprisen også skyter i taket. Norge eksporterer normalt rundt 15tWh i normalår som kun utgjør 0,5 % av Europas El-produksjon på over 3000tWh. Likevel er Norge så tett knyttet til kraftnettet at prisene er tilnærmet like. Derimot tjener Norge enorme summer på salg av olje og gass til Europa hvor vi nå er Europas største leverandør av gass – Norge eksporterer hvert døgn gass tilsvarende 7 ganger samlet vannkraftproduksjon her i landet. Europa går en utrygg fremtid i møte.

Mens krigen i Europa kan føles fjern for mange er det noe som føles litt nærmere – nemlig lokale forhandlinger. Her er stort sett alle ferdig og det ser ut som om alle klarte å slå kpi´en fra mai 2022 på 5,4% – det lover bra i møte med høyere priser på det meste!

Markus

MIN SIDE

REDAKSJONEN SKJERMDUMP

På «Min side» www.elogit.no kan du blant annet enkelt bytte adresse, se oversikt over dine forsikringer og stemme ved uravstemning.

Logg deg på bankID eller med ditt personlige passord.

Ønsker du å bytte til en annen heisbedrift?

Ta alltid kontakt med tillitsvalgt i den aktuelle bedriften/avdelingen.

Kontaktinfo på baksiden av Heismontøren og på heis.no

REDAKSJONEN OKTOBER 2022

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG I REDAKSJONEN: EDMUND BERGET, JOHNNY LEO JOHANSEN, PER-ERIK SAGSTAD, ERIK EIKEDALEN, MARTIN GRANSETH
FORSIDE: JOHNNY LEO JOHANSEN

LØNNSTILLEGGET SOM BLE SPIST OPP

Mange fagforeninger har måtte gå til streik i årets lønnsoppgjør for å forsøke å holde tritt med prisstigningen eller for å opprettholde noenlunde anstendig arbeidsvilkår som de fleste ser på som en selvfølge. Dette for øvrig mens NHO har truet med lockout for å legge til rette så regjeringen kan gå inn for tvungen lønnsnemd.

Prisene på matvarene var i august 10,3 prosent høyere enn for ett år siden, prisene på drivstoff og smøremidler var 29,6 prosent høyere og i sommer var prisene på strøm i gjennomsnitt 21 prosent høyere enn i fjor sommer ifølge tall fra SSB. Høyest er strømprisene i regionene i Sør-Norge, og fortsatt står vinteren for tur. Konsumprisindeksen (KPI) for de siste tolv måneder havnet i august på 6,5 prosent.

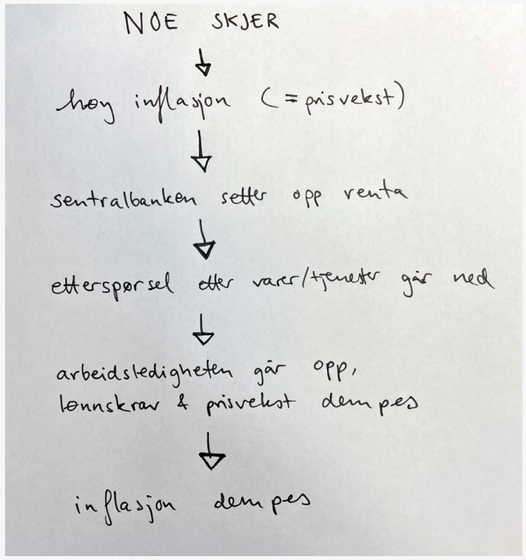

Illustrasjon lånt fra Stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen (R) sin Facebook side.

I august økte Norges Bank styringsrenta til 1,75 prosent begrunnet med at de ønsker å dempe presset i norsk økonomi og bringe inflasjonen ned mot målet. Flere renteøkninger skal visstnok stå for tur. Men er økt rente den rette medisinen? Litt ironisk er det at den økte konsumprisindeksen, direkte eller indirekte, skyldes de høye strømprisene som kunne vært unngått.

Dermed er den generelle lønnsramma som mange arbeidstagere har fått på 3,7 prosent eller rundt fire kroner spist opp for lengst. Når vanlige folk får dårligere råd faller etterspørselen etter varer, noe som igjen skal føre til dempet prisvekst og inflasjon. Dermed er det vanlige folk som sitter igjen med regningen. Lite varmer det når sentralbanksjefen og politikere sier at de har full forståelse for at dette er krevende for folk. For skjønner de egentlig det?

Men vi tar ikke til gatene av den grunn her på berget, vi nøyer oss heller med å lire av oss noen gloser i kommentarfeltet på sosiale medier, mens bestemor og de andre som ikke har råd til å fyre fryser.

God høst og god lesning av bladet som denne gangen byr på mye heisteknisk lesestoff!

Tor-Erik, redaktør

SCHINDLERKLUBBEN

TOR-ERIK LUNDBERG

Klubbens hovedstyre avholdt nylig et møte med medlemmene i Troms og Finnmark. På bakerst rad f.v. Ronny Andreassen, Steve Hansen, William Andersen og Geir Jerijærvi. De øvrige på bildet utgjør deler av hovedstyret ved Sivert, Erik, Vidar, Gaute og Håkon.

Vi har fortsatt et luksusproblem i Schindler med mer enn nok arbeid til alle, samtidig som det for tiden er et godt samarbeid mellom klubb og bedrift.

Det søkes stadig etter flere montører og det har på landsbasis blitt ansatt fem nye lærlinger i Schindler i år. Dette i tillegg til at det er blitt ansatt noen elektrikere på styrt opplæring som følger et opplæringsløp via Heisbransjens Utdanningssenter. Klubben følger med slik at bestemmelsen i Overenskomsten om at hovedrekrutteringen i hovedsak skal skje igjennom lærlingordningen følges. Her er vi innenfor med god margin.

Det er nok mange faktorer til at vi har mye å gjøre, men her mener vel klubben at det først og fremst skyldes den gode jobben som hver enkelt utøver ute i sjakten og ovenfor kunder både på byggeplassen og på service.

En utfordring for mange bransjer er for tiden leveranse av varer, og i vår bransje og i Schindler er det dessverre intet unntak. På grunn av forsinkelse av både materiell og utsatte byggeprosjekter så bedriften seg nødt til å ta kontakt med klubben med et ønske om å leie inn arbeidskraft. Med den samme begrunnelse ble det etter flere møter nylig gjort en avtale mellom klubb og bedrift om å få hjelp fra Schindler i Litauen til anlegg i Oslo. Avtalen er minst like god som tidligere, og våre kollegaer fra Litauen får våre lønn- og arbeidsbetingelser og jobber alltid med tilsyn av en faglært heismontør. Som en del av avtalen har klubben hatt et møte i arbeidstiden på foreningen med både de innleide og montørene som skal foreta tilsynet. For tiden er det fire innleide, og avtalen går ut i desember.

Allerede før ferien ble de lokale forhandlingene ferdig, hvor klubben blant annet fikk et lønnstillegg på kroner 20,70. Som en del av de lokale forhandlingene ble det også enighet om et samarbeid for å øke produktiviteten. Noe vi som fagarbeidere ikke er negative til, så lenge det skjer med en involvering av klubben og ikke går på bekostning av f.eks. kvaliteten på arbeidet og helse, miljø og sikkerhet. Det har allerede vært avholdt et møte mellom klubb og bedrift hvor det var en god dialog uten at vi har kommet frem til en beslutning.

Klubben har flere saker som vi ønsker å forbedre og ta opp med bedriften fremover. Blant annet jobbes det med å få på plass en teknologiavtale og diskusjonen om elbiler forventes å tas opp igjen i løpet av høsten. En ny arbeidstøyavtale skal også på plass. Når og hvor Osloavdelingen og hovedlageret skal flyttes er enda ikke avklart, men klubben er lovet å bli involvert. Så man blir foreløpig ikke arbeidsledig i klubbledelsen heller. Det gode samarbeidet mellom klubb og bedrift, betyr ikke det samme som at det gås på akkord med klubbens integritet, men at vi finner gode løsninger sammen som gagner begge parter.

UTVALGSLEDERE I SCHINDLERKLUBBEN

Arbeidsutvalget: Alexander Jordnes
Montasjeutvalget: Vidar Nordtvedt
Serviceutvalget: Mads Hjermundrud
Fieldlinkutvalget: Håkon Bauge
Undervisningsutvalget: Rolf Paulsen
Arbeidsmiljøutvalget: Kristoffer Hollås
Montørtreffutvalget: Thomas Johansen

KONEKLUBBEN

BÅRD NAVRUD TOR-ERIK LUNDBERG

Samtlige av de sju rulletrappmontørene i Kone rulletrapp er organisert i HMF. Her er fire av de sammen med hovedtillitsvalgt i Kone, Bård Navrud (t.h.).

Håper alle har hatt en avslappende sommer! Etter en intern glipp i forrige nummer av Heismontøren som gjorde at vi ikke fikk laget et innlegg, er Koneklubben klar for en liten situasjonsrapport.

Først vil jeg ønske velkommen til de fire nye lærlingene som har begynt hos oss. Dette er første kullet på ny læreplan og med Lars Aleksander som ny leder på OPPHEI. De blir spennende å følge.

De lokale forhandlingene kom i havn i midten av august. Godt å komme i havn før høsten. Fasit ble i hovedsak en økning i timelønn på kr 20,50. I tillegg settes det ned fire utvalg som skal se på måter å redusere eksponeringen av kvarts og vibrasjoner, se på bilordningen med utgangspunkt i den tidligere omtalte prøveordningen, forenkling av interne administrative ordninger (Lønn, kjørebok osv.) og evaluering av dagens akkordsystem. På sistnevnte punkt ser man at det går mye tid og arbeid på administrative ordninger som kanskje kan gjøres på en bedre måte. Gode løsninger som gjør hverdagen vår enklere er vi for. Jeg gleder meg til gode diskusjoner i klubben på alle disse områdene. Så får vi håpe at vi får til en konstruktiv dialog med bedriften på alle punktene også. Time will show!

«De lokale forhandlingene kom i havn i midten av august.»

Arbeidsmengden er foreløpig bra. Det virker som om vi skal ha mye å fylle dagene med en stund framover.

Vi har så smått begynt planleggingen av *Montørtreff 2023*. Det kan virke som om neste års destinasjon blir Skagen i uke 16. Tilbakemeldingene fra årets treff i Stockholm var at det ble litt lite felles aktiviteter. Det tar vi i klubbledelsen til oss og bestreber oss på å få til mere felles på neste års treff!

Sist vil jeg komme med en påminnelse til alle som vurderer å bytte jobb. Skal man gå fra et selskap til et annet, har vi en uskreven regel om at vi skal ta kontakt med tillitsmannsapparatet i bedriften som man ønsker å søke seg til. Dette gjelder både før man søker og når man har fått tilbud om jobb. På denne måten klarer vi å fange opp eventuelle nye medlemmer i klubbene og få de inn i listene våre. Vi ser at det har vært noen glipper i det siste. Dette kan i noen tilfeller være uheldig.

Det var det for denne gang. Håper alle som deltok på Heiscupen kom seg hjem i god behold! Vi gleder oss allerede til neste år!

HMF BERGEN

PER-ERIK SAGSTAD TROND POLDEN

En delagasjon fra HMF Bergen deltok på årsmøte i HMF Stavanger for å fortelle om hvordan de driver fagforeningen.

Her i Bergen gikk vi rett fra vår til høst. Men i èn hel uke i september hadde vi både sol og varme. Den uken valgte selvsagt lederen å dra til Kroatia, så han fikk ingen utbytte av det dessverre.

Tidlig i sommer sendte HMF Bergen en delegasjon til årsmøtet i HMF Stavanger for å fortelle litt om hvordan vi driver foreningen her, og hvordan vi kan engasjere unge medlemmer. Det ble godt mottatt og siddisene fikk blant annet satt ned et nytt styre.

Foreningslokalet i Kalfaret er endelig i gang med oppussingen, så forhåpentligvis kan vi ta det i bruk ved neste styremøte.

Forrige styremøte ble avholdt i Fellesforbundet sine lokaler på en annen kant av byen. Her fikk vi besøk av Fair Play Bygg Vestland som fortalte litt om hvordan de går frem for å avdekke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Vi fortalte litt om hvordan vi har drevet byggpatruljen og ser frem til å kunne samarbeide tett i tiden fremover.

Ellers arrangerte vi pølsefest for verkstedsklubben hos Bertel O. Steen som en påskjønnelse for kampen de tok mot bedriften i sommer. Men det kan du lese mer om et annet sted i bladet.

Nå er det heiscupen som er neste fokusområde, og det ryktes at Bergen stiller med knallsterke lag i år, så det blir nok opp til resten av landet å krangle om sølv og bronse – som vanlig!

GOLFINTERESSE I BRANSJEN?

EMIL BARIÁS

Det har i løpet av sommeren slått meg at det er mange golfere i heisbransjen. Jeg har spilt med kolleger i KONE, og kolleger fra andre bedrifter som i Uniheis, TK og Schindler.

Under morgenkaffen en dag forleden kom vi inn på diskusjonen om dette og videre hvor moro det hadde vært om vi kunne startet et «golflag» på tvers av bransjen. Samle oss, se hvor mange vi faktisk er og videre om det er muligheter til å få til noen gode fordeler på golfbaner til golferne i heisbransjen. Forhåpentligvis kan vi også rekruttere flere heismontører til golf og ha en flott mulighet til å sosialisere hele året.

Hvis dette er av interesse så kan en e-post med kontaktinfo om deg selv sendes til emil@heisutdanning.no.

Fore!

NYE LÆRLINGER 2022

Introduksjonsuka for de nye lærlingene ble avholdt i uke 35 ved Opplæringskontoret for heisfaget (Opphei).

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Tradisjon tro var foreningen invitert for å snakke om hva en fagforening gjør og hvorfor man bør organisere seg. Fra foreningen deltok Markus Hansen (leder av HMF), Casper Aalen (lærlingrepresentant i HMF styret), Tor-Erik Lundberg (redaktør i HMF) og Erik Tenden (studieleder i HMF). Sistnevnte som stedfortreder for Lars Erik Mørch som er lærlingansvarlig i foreningen.

«Aldri før har det vært så mange lærlinger inne ved Opphei på en gang», kunne en fornøyd Lars Aleksander Selebø fortelle. Lars er nyansatt faglig leder ved Opphei, med ansvar for å følge opp lærlingene.

«Det er per nå over seksti lærlinger fordelt over tre årskull som for tiden er tilknyttet Opphei» fortsetter den hyggelige Drammenseren.

Noe som sies å være en ny rekord, og det er i år som i fjor to klasser for 2022 kullet. Tjueen nye lærlinger fra hele landet er fordelt på disse to klassene. Blant de nye lærlingene var det kun en jente.

I tillegg til de tjueen lærlingene som er inne på Opphei denne uka, så var det ytterligere syv elektrikere, som går på styrt opplæring for å bli heismontører, på senteret i uke 36.

Det er i år 21 nye lærlinger fordelt over to klasser ved Opphei. (To var ikke til stede da bildet ble tatt).

I tillegg til at foreningen fikk anledning til å presentere seg, var også daglig leder i HLF, Ben Gjerland, invitert for å fortelle om deres arbeid og bidrag til bransjen. Lærlingene fikk også matnyttig informasjon av to representanter fra Avdeling fagopplæring i Oslo kommune.

NYE LÆRLINGER FORDELT PÅ BEDRIFTENE:

Fire lærlinger i Kone.
Seks lærlinger i TKE.
Fire lærlinger i OTIS.
Fem lærlinger i Schindler.
En lærling i Motum AS.
En lærling i Orona.

ENIGHET I LØNNS-OPPGJØRET HOS BERTEL O. STEEN

Etter nesten seks uker i konflikt er verkstedsklubben nå tilbake i fullt arbeid hos Bertel O Steen.

PER-ERIK SAGSTAD HMF BERGEN

HMF Bergen hadde opprinnelig planlagt en støttemarkering med alle våre medlemmer fredag den 2. september, men ettersom forhandlingene landet tidligere samme uke dro kun styret ut og spanderte pølselunsj på gjengen.

I front for verkstedsklubben står klubbleder Christoffer Hegghol-men. Han forteller at det har vært en tøff tid og trekker frem selve for-handlingene som spesielt krevende.

«Det er en utfordrende balansegang når man på den ene siden skal stå på kravene samtidig som man må vurdere medlemmenes privatøkonomi. Det tar jo på å gå uke etter uke med halvert lønn, som kan skape litt strekk i laget, men jeg må jo bare berømme medlemmenes evne til å ta vare på og trygge hverandre i den krevende situasjonen. For min egen del har jeg følt meg trygg hele veien. Jeg har hatt gode folk rundt meg og medlemmer som har gitt oss tydelige mandater», forteller klubblederen.

Klubbleder i Bertel O. Steen i samtale med HMFs Trond Polden og Trond Støkkan.

Det ble som kjent brudd i lønnsfor-handlingene i slutten av juni etter at klubben takket nei til bedriftens tilbud på 10 kroner. Klubben valgte da å gå ut i en «gå-sakte-aksjon», såkalt «dagsing», som innebærer å redusere arbeidstempoet til 45 prosent, mot at de kun får 45 prosent lønn. Dette i henhold til en bestemmelse i deres tariffavtale.

HMF i Bergen arrangerte pølsefest for de verkstedansatte ved Bertel O. Steen på Åsane i Bergen.

«Vi var jo forberedt på den økonomiske biten, men det vi ikke var like godt forberedt på var hvor kjedelig det var å gå på jobb og produsere under halv-parten av en normalarbeidsdag. Så det er jo litt trist at arbeidsgiver mener vi må motiveres med prestasjonsbasert lønn», sukker han.

TAKKNEMLIG FOR STØTTEN

Den 10.august var det en fanemarke-ring utenfor Bertel O Steen i Åsane, med rikelig oppmøte fra mange forbund. Christoffer legger ikke skjul på at støtten har betydd mye.

«Det har vært helt overveldende! Det viser jo at kampen vi tok var riktig og rettferdig! Og de økonomiske bidragene vi har fått inn gjør meg rørt», fortsetter han.

Til tross for en bestemmelse som sier at Fellesforbundet ikke får lov å støtte medlemmer i arbeidskamp med økonomiske midler, har det blitt samlet inn ca. 325 000 kroner fra andre forbund, foreninger og privat-personer.

Leder av HMF i Bergen, Trond Polden, satte i gang en intern kronerulling i avdelingen som samlet inn 7000 kroner etter en prat med Hegghol-men på LOs sommerfest

«Jeg fikk en trang til å bidra mer. Vi har kjempet i mange år for å få den lønnen, avtalene og kulturen vi har i vårt fag, så da er det viktig å vise støtte, dele erfaringer og ellers bidra med det vi kan. Verkstedsklubben her har gjort en kjempejobb i denne konflikten og det legger grunnlaget for å skape en sterk kultur her også i årene fremover. Og vi vil gjerne invitere Christoffer på styre-møte i HMF for å holde opprettholde dialogen og å bidra til å styrke klubben», sier Trond Polden.

På pølsefesten stilte som vanlig Polden opp med partyvognen, og Kristoffer Hollås og Trond Støkkan fortalte litt om hvordan HMF organi-serer seg i konfliktsituasjoner.

«Jeg hører at vi har litt å gå på i forhold til heismontørene», kommer det fra en av mekanikerne til latter fra resten.

«Vi har jo blitt noen erfaringer rikere etter dette. Lært at samhold gir styrke og lært at det er helt konge å ha heismontø-rene i ryggen», avslutter Heggholmen.

TA KONTROLL OVER VANNKRAFTA!

Allerede i juli sendte Rødt en anmodning til Stortingets presidentskap om et hastemøte for å sette tiltak for å avverge en ytterligere strømkrise til vinteren. Først mandag den 19. september møttes Stortingspolitikerne for å behandle kraftkrisa.

TOR-ERIK LUNDBERG

Den 19. juni var det stor demonstrasjon foran Stortinget med et budskap om å ta tilbake styringa over vannkrafta.

Samtidig hadde flere hundre samlet seg på Eidsvollsplass utenfor Stortinget for å demonstrere mot de høye strømprisene og med et budskap om å ta tilbake kontrollen over vannkrafta.

Det var fagbevegelsens «Industriaksjonen» som sto som initiativtaker og arrangør av demonstrasjonen i samarbeid med Facebook-gruppa «Vi som krever billigere strøm».

Over et femtitalls fagforeninger var representert med sine faner og appellantene var mange fra tillitsvalgte, bedriftseiere, småbrukere og sentrale politikere. Frykten er at det blant annet skal gå hardere utover forbrukere, arbeidsplasser skal gå dukken og matproduksjonen i Norge skal stoppe opp. De alle var enige om at det må tas politisk kontroll over krafta!

«Vårt viktigste fortrinn er ikke billig arbeidskraft, heldigvis, men billig kraft fra ren strøm. Og på nytt skal det bli vårt viktigste fortrinn de neste hundre åra, og ikke minst sørge for at vanlige folk, folk med lave inntekter og hva det skal være, kan gå vinteren trygt i møte og tørre å ha lyset på, tørre å ha varme i boligen sin uten å frykte at de havner i fattigdom. For et slikt Norge det vil vi ikke ha», sa stortingspolitikere Bjørnar Moxnes fra Rødt og høstet stor applaus fra de fremmøte. Rødt har gått inn for å innføre maksspris på strøm på 35 øre kWt for både privatkunder og næring.

Mangfoldet på demonstrasjonen var stor og her fikk selv Sylvi Listhaug (Frp) honnør for deres forslag om å innføre en maksspris på 50 øre,

Foreninga var tilstede på demonstrasjonen sammen med flere medlemmer som hadde møtt opp.

fjerne elavgiften og stoppe elektrifisering av sokkelen. Frp var ett av flere partier som gikk inn for å bygge de to siste omstridte utenlandskablene.

Derimot ble stortingsrepresentant Geir Pollestad fra Senterpartiet møtt med pipekonsert da han i sitt innlegg forsøkte å trekke inn paralleller mellom krigen i Ukraina og strømkrisa. For de fremmøtte var vel vitende om at strømkrisa startet lenge før krigen brøt ut.

Under Stortingets behandling av strømkrisa samme dag la partiene fram til sammen 94 forsalg som de mener vil bidra til å løse strømkrisa.

Industriaksjonens krav til politikerne er å fylle opp vannmagasinene, regulere og stanse strømeksporten nå, topris-system på strøm ved å innføre maksspris for industri, landbruk og husstander, nye forhandlinger om kablene til Tyskland og Storbritannia, ta politisk styring og si nei til markedstvang fra EU og ACER.

«Vårt viktigste fortrinn er ikke billig arbeidskraft, heldigvis, men billig kraft fra ren strøm»

KONTROLLRÅDET FOR HEIS

Som rådgiver for Statens Bygningstekniske Etat i heistekniske spørsmål og som faglig forum og et rådgivende organ for installatører, bygningsråd og Norsk Heiskontroll ble kontrollrådet for heis opprettet i 1987. Vi skal her bli bedre kjent med rådet og deres mangeårige sekretariat Knut Løe.

RUNE LARSEN HMF ARKIV

Knut Løe er forumets mangeårige sekreteriat. Foto: Privat.

I Kontrollrådet sitter representanter for Statsbygg, eiendomseiere/gårdeiere, heisinstallatører, EL og IT forbundet (med Rune Larsen som representant fra HMF), DSB (tidligere Elektrisitetstilsynet), Heisteknisk Råd (HTR), sikkerhetskontrollorganer for heis osv.

Med årene er forumet utvidet eksempelvis med også brukere, da representert av handikapforbundet, blindeforbundet og heiskonsulenter. Dette er for å optimalisere og ivareta alles behov som brukere av løfteinnretninger i samfunnet.

Kontrollrådet for heis har i dag betegnelsen SN/K-037, og er Standard Norges komite for løfteinnretninger og speiler også tilsvarende aktiviteter i CEN, ISO og det internordiske standardiseringssamarbeidet INSTA M Hiss.

HEISBRANSJEN SETT UTENFRA

Kontrollrådet SN/K-037 blir i dag ledet av Øystein Ueland med Knut Løe som forumets mangeårige sekretariat. Knut går nå av med pensjon, og i den anledning har vi tatt en prat med han.

Knut, du har vært med i komiteen SN/K-037 i mange år, fra Standard Norge. Tidligere så hadde samme komite betegnelsen Kontrollrådet for heis. SN/K-037 står for Standard Norge/Komite, og 037 er betegnelsen for det som omhandler heis, løfteinnretninger, rulletrapp og rullefortau. Hvor mange år har du vært med i denne bransjekomite?

«Jeg startet i dette arbeidet i mai 2000. De første oppgavene var å arrangere det årlige sikkerhetskurset for sikkerhetskontrollørene på Lillehammer, og deltakelse i CEN/TC 10 og INSAT M Hiss.»

Hva tenker du om heisbransjen Knut, du som over mange år har sett og lært bransjen å kjenne fra ditt «vindu»?

«Jeg har hele tiden blitt svært inspirert av bransjen, hvor heisfirmaene, og særlig heismontørene, utrettelig jobber for bedring av sikkerheten. Kombinert med innsatsen i komiteen også fra våre myndigheter, eiere og rådgivere måtte dette også fra Standard Norges side selvfølgelig får stor oppmerksomhet. I dag har vi i Norge et av Europas sikreste og omfattende regelverk for løfteinnretninger, takket være bland annet komiteens innspill til myndighetenes regelverk, og bransjens selvpålagte etterlevelse av regler og standarder utviklet av komiteen. Vi skal være stolte over den høye sikkerheten vi nå har i Norge for brukere, montører og kontrollpersonell.»

Heismaskinrom. Foto: Emil Bariås.

Det er utarbeidet flere nye standarder gjeldende for heisbransjen i Norge. Er det noen standarder som du mener utpeker seg som mer betydningsfulle i din periode i komiteen?

«Jeg tror nok at NS 3810, som beskriver et minsteomfang av den periodiske sikkerhetskontrollen er svært viktig. Standarden sikrer at kontrollen ivaretar sikkerhetsnivået på løfteinnretningen uavhengig av hvem som utfører kontrollen.

NS 3809 som underlag for ettersynskontrakter er også en viktig standard da den sikrer at ettersynet har de betingelser som kreves for å vedlikeholde sikkerheten. Jeg vil også nevne NS 3808 som et nyttig verktøy ved endringer og ombygginger av løfteinnretninger – igjen for å opprettholde sikkerheten.

NS-INSTA 500-1 er også en svært viktig standard. Her får brukeren et effektivt verktøy for å rapportere ulykker på en nøytral og oversiktlig måte. Standarden er i bruk hos våre bygningsmyndigheter, hvor standardens rapporter skal inn i registreringssystemer NIREG.»

SN/K-037 er en bredt sammensatt gruppe, og med flere utenfor selve heisbransjen, men er involverte omhandlende løfteinnretninger og rulletrapp/rullefortau. Er også din erfaring at dette er riktig, for å få frem gode diskusjoner, gode vedtak som igjen fører bransjen fremover på flere områder?

«Jeg er overbevist om at komiteens brede sammensetning har vært en suksessfaktor. Gjennom mine 22 år som prosjektleder for komiteen har jeg opplevd svært så friske diskusjoner om mange tema – men vi har alltid klart å enes om veien videre i fellesskap.»

Noen av hovedoppgavene i SN/K-037 er også å ivareta topp sikkerhet for brukere, eiere og de som utfører arbeid med løfteinnretninger og rulletrapper/rullefortau. Komiteen orienteres og eventuelt behandler hendelser som nestenulykker og ulykker. Hvordan er ditt syn på, og oppfatningen av heisbransjen når det gjelder fokus på sikkerhet?

«Som vist tidligere mener jeg bransjen er veldig fokusert og dyktig på forhold som påvirker sikkerheten. Men – jeg mener ikke at alt dermed er bare bra. Vi har jo

Standard *NS 3809 er underlag for ettersynskontrakter som skal sikre at ettersynet har de betingelser som kreves for å vedlikeholde sikkerheten. Foto: HMF Arkiv.*

også eiere av løfteinnretninger som i noe sterkere grad bør øke fokuset på sikkerheten. Dette gjelder i særlig grad manglende rapporteringer av ulykker og hendelser på løfteinnretningene. Noen eiere kan synes å sette omdømme og økonomi foran løfteinnretningens sikkerhet. Dette er forhold som sakte men sikkert bedres. Og så har vi selvfølgelig noen eiere som slurver med å bestille sikkerhetskontroll – både periodisk og etter hendelse/ulykker. Men dette er også under stadig forbedring.»

Har du noen tanker om gode råd framover for heisbransjen?

«Gode råd for framtiden utvikles best om bransjen også i fortsettelsen engasjerer seg i regelverksutvikling og standardisering. Vi blir jo sakte men sikkert mer og mer internasjonalisert. Bland annet vil vi jo i Norge ha utfordringer med vårt nasjonale regelverk for grensesnittene mellom løfteinnretningen og bygningskroppen hvor de er installert. Dette skyldes at internasjonale standarder ikke lenger vil beskrive disse grensesnittene. Så mitt råd her er: Pass på hva myndigheten gjør eller ikke gjør i denne sammenheng.»

Du gikk av som pensjonist i år, rett før sommerferien. Vel fortjent! Hva skal dagene og årene fremover fylles med?

«En fordel man har når man har fylt 70, er at planer for dagene som kommer lett kan endres. Men jeg vil nok legge vekt på å friske opp litt språk – kanskje lære meg litt samisk, lese mye og ta tak i noen vedlikeholdsoppgaver på hus og hytte. Og kanskje mimre litt om heisbransjen som jeg har stor respekt for.»

Takk for praten Knut, og takk for all den gode jobb du har utført for SN/K-037 og heisbransjen generelt!

UTDRAG FRA KONTROLLRÅDET FOR HEIS SIN ÅRSBERETNING I 1987:

«I henhold til plan og bygningsloven § 106A og Byggeforskrift 1987, skal det ved installasjon av heis og større ombygginger av eldre heiser foretas sikkerhetskontroll. Videre skal alle anlegg ha periodiske sikkerhetskontroll minst 1 gang hvert annet år. Sikkerhetskontrollen kan bare foretas av godkjente sikkerhetskontrollører ansatt i kommunen eller utføres av NHK.

Statens Bygningstekniske Etat er pålagt av Kommunal og Arbeidsdepartementet å gjennomføre bestemmelsene. Som rådgiver for Statens Bygningstekniske Etat i heistekniske spørsmål og som faglig forum og rådgivende organ for installatører, bygningsråd og Norsk Heiskontroll kfr. /16/ , er Kontrollrådet for heis opprettet.»

FALT FRA RULLETRAPP

En 49 år gammel kvinne døde da hun falt fra en rulletrapp den 30. juli etter en country-musikk-konsert på Empower Field ved Mile High i Denver, skriver Denver ABC 7. Ifølge Denver Police Department, satt kvinnen på rulletrappens rekkverk da hun falt ned og omkom av skadene. Dødsfallet etterforskes som tilfeldig.

MONTERTE HEISER I LUKSUSSKIP UTEN ARBEIDSKONTRAKT

Spanske Electromecánica Del Noroeste monterte heiser i luksusskipet «Viking Octantis» uten lønnsslipper til de ansatte, ingen arbeidskontrakt og ingen oversikt over arbeidstid. Nå får de et gebyr fra Arbeidstilsynet på halvannen million kroner for lovbruddet.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

Det var i oktober i fjor at politiet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet troppet opp ved Vard Søviknes for å undersøke arbeidsforholdene. Det er NRK, som deltok på aksjonen, som melder dette.

Gebyret fra Arbeidstilsynet utgjør 0,3 prosent av det spanske selskapets omsetning som var på nærmere en halv milliard kroner i 2020. Selskapets norske advokat fortalte til NRK at de ville påklage saken og belyse de feil som de mener har oppstått i tilsynets behandling av saken.

Tidligere meldte NRK om rumenske arbeidere som hadde timelønn på 30 kroner da de bygget luksusskipet «Viking Octantis».

Illustrasjonsfoto. Vard Søviknes er et av Norges største verft, med arbeidere fra en rekke land. Viking Octains har en lengde på 205 meter og har plass til 378 gjester fordelt på 189 lugarer.

KASTET UT

En underentreprenør som utførte tømrerarbeid for AF Gruppen på det nye sykehuset i Drammen, er kastet ut etter AF skal ha mottatt tips om uryddige arbeidsforhold, skriver bygg.no.

NYTT ACER SØKSMÅL

Samtidig som strømprisen når stadig nye høyder sør, øst og vest i Norge, går forberedelsene sin gang til neste rettsrunde om Nei til EUs ACER-søksmål. Borgarting lagmannsrett starter behandlingen mandag den 31. oktober, og det er satt av én uke til prosedyrene og vitneførsel. Nei til EU mener avståelsen av norsk suverenitet til EUs energibyrå ACER og EØS-tilsynet ESA er i strid med Grunnloven og ikke kunne vedtas med vanlig flertall. Oslo tingrett frifant i november 2021 staten.

HEISCUP 2022

I strålende solskinn samlet foreninga spillere og tilskuere fra den norske heisbransjen til fotballfest i Estepona rett utenfor Marbella lørdag den 24. september.

TOR-ERIK LUNDBERG

Kone gikk av med seieren i årets heiscup i Estepona.

Allerede under gruppespillet viste Kone at de var i storform ved å slå Schindler Oslo 3-1. Deretter gikk det slag i slag med hele 8-1 over Snowballs (PMS) – laget i fra Nord. Etter å ha slått TKE Kristiansand, med tilnavnet Ihlens disipler, 5-1 og et tap mot et knallsterkt lag fra Orona 2-1 var de likevel videre. Etter å ha slått ut Otis 6-3 i semifinalen var de dermed klare for finale.

Årets joker må være foreningslaget Pampas, som viste muskler under årets heiscup. De stilte mannsterke med flere innbyttere enn de fleste andre og kunne stadig stille med friske bein. Det sies at snittalderen har sunket noe, selv om lagets målvakt har passert 70 år. Alder til tross – Per Arne Salo Jensen sto godt i buret for Pampas og ble med dette hedret som årets keeper. «Jeg tar et år til», sier Petter'n i en kommentar.

Andreplassen gikk til foreningslaget Pampas med lagleder Rune Larsen.

Orona stilte med et råsterkt lag i årets heiscup. Elias (nr 3 f.v. bak) spilte ikke for Orona. Han er bare veldig glad i å bli fotografert.

TKE Kristiansand alias Ihlens disipler.

Etter at Pampas hadde slått Otis 4-2, Stians disipler (TKE Oslo) hele 7-0, Bad Boys fra Bergen 4-3 og en uavgjort mot Vidars disipler, TKE Bergen, var også de klare for semifinale. I semien slo Pampas laget fra Orona 6-4.

Selv om fotball er et lagspill – så er det enkelt spillere som skilte seg klart ut på Pampas. For det var ikke uten grunn at Casper Aalen fikk prisen som årets toppscorer. Casper sitter for øvrig som lærlingerepresentanten i foreningsstyret til HMF.

FINALEN

Det var en nervepirrende finale og begge lagene var innstilt på å komme øverst på pallen i år. Men Kone ble for sterke for pampa som måtte se seg slått med et mål, så dermed ble drømmen til Pampas om endelig å få oppleve øverste plass på pallen knust. Kampen endte med en knepen 5-4 seier til Kone. Vi gratulerer!

JUMBOFINALEN

I årets jumbofinale møtte Schindler Oslo – Bad Boys om den ikke fullt så prestisjetunge prisen som årets jumbo. Det en gang så stolte laget fra Schindler var i år tydelig dårlig forberedt til årets heiscup, og ikke en gang hadde de drakter til alle spillerne. Så til tross for at de hadde fått forsterkninger fra Schindler i Drammen ved Bjørn Verde Thon kom de til kort mot Bad Boys som tok med seg prisen som nest dårligst lag hjem til byen mellom de syv fjell. Det skal sies at Schindler gjorde det langt bedre under den uoffisielle strandvolleyballturneringen som foregikk fredag formiddag.

Otis.

Schindler Oslo stilte dårlig forberedt til årets heiscup.

Bad Boys fra Bergen slo Schindler Oslo i jumbofinalen.

Mørk og Johansen i duell foran mål.

Stian ofrer alt for Pampas.

Petter'n (70) ble årets keeper.

Casper Aalen (i midten) ble årets toppscorer!

Keeperen til Snowballs med en glitrende redning.

I år gikk ikke årets kjemper til en enkelt spiller – men til et helt lag. Her var det TKE Bergen, kjent som Vidars disipler, som fikk prisen for sine bragder på banen. Den livlige gjengen og det samme laget fikk også prisen som årets publikummere for sine bragder utenfor banen.

Hadde det vært en pris for mest sporty kjemper, så hadde nok trolig Henrik Andre Åsgård fra Schindler dratt i havn denne prisen. Lærlingen fra Oslo stilte villig opp for hele fire lag som manglet spillere grunnet skader og annet ureglementert fravær.

VELLYKKET HEISCUP

Vi kan nok oppsummere med at dette var en vellykket heiscup på den spanske solkysten med mye sosialisering hvor vi fikk blitt enda bedre kjent med hverandre på tvers av klubber fra nord til sør.

Med Riga som vertsnasjon for heiscupen i 2023 satser vi på enda flere deltagere og en runde til med fotball, samhold og mye morro! Vi ses der!

TAXISTREIK I MALAGA

REDAKSJONEN

Torsdag den 22. september parkerte alle drosjesjåfører på Costa del Sol bilene sine mellom kl 11.00 og 13.00. Dette var andre gang de protesterte mot spanske myndigheters planer om å tillate private utleiefirmaer som Uber, Cabify og Bolt å konkurrere med lokale taxisjåfører fra og med den 1. oktober. De streikende ønsker at disse skal fortsette å operere som en forhåndsbestillingstjeneste og ikke konkurrere med deres drosjetjenester.

HEISMONTASJE PÅ DET NYE NASJONALMUSEET

Den 11. juni 2022 åpnet Nordens største kunstmuseum i Oslo. For å få det hele til å fungere er man avhengig av heiser!

TOR-ERIK LUNDBERG
KEN OPPRANN/BØRRE HØSTLAND

Den 11. juni 2022 åpnet det nye Nasjonalmuseet i Oslo. Foto: Børre Høstland/Nasjonalmuseet, pressebilde.

Montering av dører. Foto: Ken Opprann.

Museet, som er sentralt plassert ved Rådhusplassen i Oslo, rommer eldre og moderne kunst, samtidskunst, arkitektur og design fordelt på et utstillingsareale på 14 000 m².

«Materialene skal tåle tidens tann, slik at bygningen kan eldes med patina og verdighet», siteres arkitekten Klaus Schuwerk på nasjonalmuseets hjemmesider. Da er det godt å vite at det er dyktige heismontører fra Otis som har stått for heismontasjen.

«Vi har levert 17 heiser til det nye museet», sier heismontør Martin Aune som er en av montørene som var delaktig i monteringen av en 10 tonns vareheis. I tillegg får vi vite at det er en matheis og en skrueheis i bygget.

På millimeteren. Martin Aune, Otis. Foto: Ken Opprann.

Håvard Eriksen (Otis) monterte heiser på det nye museet. Foto: Ken Opprann.

En av de tre vareheisene som Otis har levert. Foto: Ken Opprann.

«Tre av heisene er vareheiser hvor en tar 5 tonn og to av de tar 10 tonn», legger heismontør Håvard Eriksen til. Håvard er en av montørene som har vært lengst på byggeprosjektet. Han forteller at den ene 10 tonns vareheisen har horisontale dører med egne dørmotorer i hver etasje. Heisene med de største dørene er fem meter høye og tre meter brede, og vareheisene kan ta henholdsvis 31 og 33 personer.

«Det har vært et veldig bra prosjekt med Statsbygg som byggherre», forteller Håvard som ikke har noe å utsette og sier at brakkeforholdene var upåklagelig da vi spør om hvordan det har vært å jobbe på prosjektet.

I tillegg til de to har det vært flere andre montører inne fra Otis på det store byggeprosjektene.

Se flere bilder fra montasjen på side 2 og 3 i bladet.

OTIS SELGER I RUSSLAND

Otis kunngjorde i juli at de har solgte sin virksomhet i Russland, skriver Elevatorworld. Otis har tidligere annonsert at de ville trekke seg ut av Russland grunnet krigføringen i Ukraina.

HANG OPP LYS RUNDT HEISEN – KLEMTE HODET

En arbeidsleder på en byggeplass i Canada skulle henge opp midlertidig belysning rundt en heisdør. Vedkommende skal ha klatret opp på en stige for så å stikke hodet gjennom en åpning over heisdøren til den uferdige heisen. Samtidig kalte en annen arbeider til seg heisen i en annen etasje. Heisen kom deretter ned og klemte mannens hode mellom heisstolens terskel og sjaktdøren. Da ambulansepersonell ankom byggeplassen ble den forulykkede erklært død, skriver thesafetymag.com

HEISENE PÅ NEXANS I HALDEN

To tårn kan sees på lang avstand i Østfold. En kran stikker på oversiden av det høyeste av tårnene og man ser at det er bygging på gang. Det blir Norges høyeste heiser som skal installeres i det som er Norges høyeste bygg med sine 150 meter. Det nye tårnet er kraftigere og ruver over det nå eldre tårnet på 120 meter.

JOHNNY LEO JOHANSEN

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Nexanstårnet i Halden er Norges høyeste bygg. Her skal Kone montere en heismaskin som er beregnet for skyskrapere.

Mens folket og regjeringen krangler om utenlandskablene og strømpriser, bygger Nexans et nytt kjempetårn i Halden. Det er produksjon for å dekke etterspørsel etter kabler som kan legges både på land og til sjøs. Kabler som da kanskje skal transportere kraft produsert fra vindkraftverk både på land og til sjøs, og fra solcelleanlegg.

Det nye tårnet på 150 meter ble reist på 60 dager med glideforskaling. Nexans vil doble produksjonene sin med dette bygget. Det gikk med 20 000 kubikk med betong og 7000 tonn med stål i fundamenteringen, 780 stålpilarer går ned til fjell, 3000 tonn armering i tårnet og det er 5000 tonn stål i råbygget.

HEISMASKIN FOR SKYSKRAPERE

I Norges høyeste bygg skal det på plass en *Kone MX 100* maskin, dette er en maskin som normalt benyttes i skyskrapere.

«Dette blir jo nærmest som en skyskraperheis. Om man ser bort fra løftekapasiten. For her blir det en maskin som skal betjene en heis med hele 8,7 tonn i nyttelast. Dette er den største maskinen Kone har og er det første prosjektet i Norge med denne type heismaskin. Det er visst levert en i Sverige og en i Skottland for tilsvarende anlegg til kabelproduksjon», forteller Frank Sig Hansen som er heismontør i Kones Østfold avdeling.

Den store heisen på 8,7 tonn skal ha 16 stopp med gjennomgang. Løftehøyden på heisen blir på 132,5 meter. Dørene på den er 4,0 x 2,9 meter. Stolen er på 4,2 x 3,29 x 3 meter. Heisen skal gå en meter i sekundet. MX 100 maskinen er 2,9 meter høy og veier 6250 kg.

DE ANDRE HEISENE

Det er tre heiser som skal gå helt til toppen. Denne store med *MX 100* maskin og en *MX 40* som skal ta 4,1 tonn, pluss en 1600 kg brannmannsheis. I tillegg blir det to heiser på andre steder i fabrikken. En tre stopps personheis med 20 meter løfthøyde og en hastighet på 1,6 meter i sekundet. Den andre er en to stopps vareheis, også denne med løftekapasitet på fire tonn.

Skip som transporter kabel.

NEXANS

Nexans starte i 1974 med første Skagerak kabel mellom Norge og Danmark og er i stadig utvikling og kablene kan inneholde forskjellig ting. Nexans i Halden har 850 ansatte som jobber 24/7 skift. Nexans S.A. er et fransk selskap med utspring i et norsk selskap etablert i 1915. Nexans Norway AS er en leverandør av kraft- og kommunikasjonskabler i Norge, og er blant verdens ledende innen høyspente sjøkabler. Selskapet har hovedkontor i Oslo, produksjonsanlegg på Rognan, Langhus og i Halden. Selskapet har totalt ca. 1600 ansatte (juli 2016) og er organisert i tre divisjoner: Submarine High Voltage, Hybrid Underwater Cables og Market Lines.

Før selskapet skiftet navn til Nexans Norway i 2000, har selskapet hatt følgende navn: Skandinaviske Kabel- og Gummifabrikker A/S, Standard Telefon- og Kabelfabrikk A/S og Alcatel Kabel Norge AS. Kilde: Wikipedia.

4,1 tonneren, med *MX40*, får 18 stopp med gjennomgang og 141,3 meter løftehøyde. Denne heisen skal gå 2 meter i sekundet. Brannmannsheisen går også til topps med sine 17 stopp og 132,5 meter løftehøyde. Heisen skal ha en hastighet på 3 meter i sekundet.

«Til hele fabrikken med alle heisen skal det på plass 29,2 tonn med motvektslodder. Jeg ser for meg at det er 30 kg lodd som skal bæres inn», forteller Frank som legger til at det går med 13,2 tonn bare til motvekta på den største heisen, og det blir total 2,2 kilometer med føringer og antagelig er ikke det føringer med standard størrelse.

Byggeheis på Nexans.

DET GAMLE TÅRNET

Det gamle tårnet ble skjøtet på for noen år siden. De forsterket fundamentet og økt på fra den gangen 100 meter og videre opp til totalt 120 meter. Den bestående maskin ble brukt videre til den nye høyden og vi forlenget heisen.

«Det som var mest imponerende med hele jobben den gang var at de kunne holde produksjonen i gang der samtidig som de de bygde på tårnet», forteller Frank.

FOKUS PÅ SIKKERHET

Frank som er verneombud i avdelingen, kommer til å følge opp montasjen sammen hovedverneombudet i Kone. Det er strenge krav og kurs som skal fornyes. Det er kurs som er generelt for hele fabrikken. Slik er det jo blitt på de fleste av de større fabrikkene. De har områder der borte med blant annet høyspentlabb, hvor kablene blir testet og der må man være ekstra forsiktig.

Det er og mye å ta hensyn til i forhold til transport på området, for det er et ganske lite område fabrikken står på. Store kabler på ruller og kabler som går på kryss og tvers, og med store trucker som trafikkerer området.

HEKTISK PROSJEKT

Oppstart blir i oktober i år og de skal være ferdig i mai 2023. Så det blir nok en hektisk periode for Østfoldavdelingen til Kone, hvor de vil få hjelp fra avdelingen i Ski og trolig med hjelp fra montører i Oslo. Det er beregnet at det blir tolv montører på anlegget pluss prosjektledere.

«Ved igangkjøring blir det naturlig å ha med noen eksperter på disse anleggene, da dette er et kjempeprosjekt for oss», legger Frank til.

«Det er muligens allerede solgt første produksjon av kabel, så det er bare å jobbe på for å bli ferdig med disse anleggene», sier Frank og legger til at det blir et veldig spennende prosjekt for de og at det er moro å være banebrytende i Norge. «Vi har jo hatt noen store prosjekter med Saugbruks i Halden og den gang var vi stort sett med hele gjengen i Østfold», avslutter Frank.

101 ÅR MED HEIS-FORSKRIFTER – DEL 2 AV 2

THE A17.1 CODE - DET ORIGINALE REGELVERKET FOR HEIS

Kanskje ikke overraskende for de fleste så begynte den moderne heishistorien i USA med Otis og hans demonstrasjon av fangapparatet på verdensutstillingen i 1854. Patenten og den første leverte heisen kom i 1857 med en hastighet på 0,15 m/s.

MARTIN GRANSETH PIXABAY

I 1913 ga San Francisco ut det første regelverket for heis. Foto: Pixabay

Sammen med dette kom også en utvikling, industrialisering og fortetning i USA som gjorde at man bygde større og høyere. Vi tenker fort på Manhattan og rekker av skyskrapere som vi finner her, men utviklingen skjedde i hele USA, og ikke bare med skyskrapere, det begynte med behovet for heis i fire etasjers kommersielle bygg. I fortetningen av byene begynte man å bygge industri med mange etasjer, og behovet for vareheiser ble stort.

Så kom skyskraperne fra rundt 1900 tallet hvor man bygde bygninger som er over 150 metere høye og med behov for å ha raskere og raskere heiser. Utviklingen gikk fort, og reguleringene og lovverket hang etter, og det ble et behov for nasjonalt regelverk som ikke overlate til hver bedrift og hver by å bestemme hvor rammene for heis skulle ligge.

I starten var det overlatt mye til hvert firma og hver fagperson å ivareta sikkerheten på heisen. Hvor bra det gikk vet jeg ikke, men med fremveksten av heiser som gikk flere turer, høyere og raskere kom også behovet for kontroll. OTIS etablerte i 1883 sitt eget «Bureau og Inspection».

Deretter kom det i større grad krav til inspeksjoner fra forsikringsbransjen. De ville ikke forsikre bygget med mindre heisene var kontrollert og var trygge. Med fremveksten av høyhus og bruk av heiser kom det stadig nye regler og reguleringer fra de forskjellige byene i USA. I 1913 ga San Francisco ut det første regelverket for heis, 1914 kom Boston sitt og New York hadde sitt første selvstendige regelverk klart i 1918.

Historisk annonse fra Otis. Skjermdump.

Problemet for alle involverte var at regelverket ikke var harmonisert og det var vanskelig å følge. Det førte til at utviklingen av heis-koden ble startet i 1915, og det ble lagt frem et forslag i 1917. Dessverre var denne koden kun utviklet av produsentene, og fikk dårlig mottagelse. En Dr. Lee Gray som er en anerkjent heishistoriker ga en omtale av koden med overskriften «The First Safety Code: A Mystery». Det ble anerkjent at utgaven ikke var god nok og at koden måtte utvikles av et bredt sammensatt utvalg på tvers av de forskjellige interessegruppene i heis.

Det begynte trått, og det første møtet hadde ti representanter fra ASME Komiteen for beskyttelse av industriarbeidere og 55 representanter fra heisprodusentene. De kom etter hvert frem til en bedre modell hvor ingen interessegrupper kan ha mer enn en tredjedel av representantene.

Det skal være representanter fra produsentene av heiser og rulletrapper, kjøpere og eiere av produktet, ansatte berørt av koden, myndighetene som regulerer felt som angår heis, eksperter og spesialister som ikke tilhører de andre gruppene, forsikringsbransjen, installatører og tilvirkere som ikke tilhører produsentgruppen.

Koden som ble produsert skulle handle som sikkerhet for bruk av heisen (og rulletrapp) samt heisens funksjon i et bygg. De ga også plass til vedlikehold av heisen, og i senere

CN-Tower i Toronto, Canada. Foto: Pixabay

En modernisert Fortuna heis på Rånåsfoss kraftverk. Foto: Geir Løkke.

utgaver reparasjon og modernisering. Reglene ble laget for å omfatte personheiser, vareheiser, matheiser, rulletrapper og noe som er beskrevet som «Hand Elevator and Hand Invalid Lifts».

Fra den første perioden av A17.1 så er det tydelig at heis ikke var modent enda. En av anmerkningene peker på at oljebufferen er den viktigste livreddende komponenten de første 2 tiårene for beskyttelse ved overhastighet fordi den alltid virker. Mens fangapparatet ikke slår ut før hastighetsbegrenseren når utslagshastigheten. Noe av dette er nok fordi heisen også kjørte i gruven på vanlig hastighet siden heisene var manuelt styrt.

Koden hadde også en stor utvikling i starten, og mye man i dag tenker på som en naturlig del av regelverket for heis kom på plass. Kravene til testing av sikkerhetskomponentene kom etter hvert, og i 1926 kom kravene til testing av buffere. Kanskje ikke så rart hvis man ser på bufferen som den viktigste sikkerhetskomponenten. I 1926 ble også nødstopp ved nederste stopp for girløst maskiner presentert. Senere har nok kravene utviklet seg til å gjelde alle heiser.

Slik fortsatte det, ny teknologi, nye regler. Hendelser og ulykker, nye reguleringer eller krav til sikkerhetsløsninger. Jeg har noen punkter fra utviklingen i A17.1 koden som jeg synes er interessante. Hele veien godkjenner regelverket raskere og raskere heiser helt til en eller annen gang på 70-tallet hvor det ser ut som de sluttet å sette maks hastighet. På 50- tallet kom det regler for selvbetjente heiser. Mot slutten av 70-tallet kom regler for elektronisk styrte heiser, og ca. fem år senere kom frekvensspekteret heiser. Etter dette har det fortløpende kommet regler som prøver å holde tritt med utviklingen i elektroniske styringer og mulighetene dette medfører. Blant annet med bruk av kunstig intelligens. På 90-tallet kom også regler for linærheiser og sirkulære rulletrapper.

På 90-tallet begynte kanadierne med B44 og amerikanerne med sin A17.1 å snakke sammen og harmonisere regelverket sitt. Det skulle ikke by på de store utfordringene i utgangspunktet, men det var et stort problem at amerikanerne bruker tommer mens kanadierne bruker centimeter. Det var nok en problematisk kamel å svelge, men siden resten av verden bruker det metriske systemet, og alle internasjonale produsenter produserer etter det metriske systemet måtte amerikanerne bli med på at den nye harmoniserte koden skulle bruke mm, cm og meter. I 2007 var denne utgaven klar og den brukes i dag. Den nye koden heter fortsatt A17.1 i USA og B44 i Kanada og fikk sin siste versjon i 2019, men utvikles og vedlikeholdes i et samarbeid mellom de to nasjonene.

Veien videre er lagt opp til å bruke ISO 8100, men hvordan dette kommer til å bli praktisert vil tiden vise. Amerikanerne er stolte over sin historie og sitt regelverk og ønsker nok ikke å glemme dette med en gang.

ELEVADOR DE SANTA JUSTA

Lisboa er en svært kupert by. Ingen av høydene er veldig høye, men det er bratte sider opp og ned, og stort sett så finner du bebyggelse over alt. Dette førte også til at byen har diverse transportløsninger man finner få steder.

MARTIN GRANSETH

Byen har båter, busser og T-bane. Vi finner også trikker, men i tillegg til dette finner vi kabelbaner tilsvarende det vi finner i San Fransisco. I tillegg bruker også byen rulletrapper og heiser i sin offentlige transport.

Elevador de Santa Justa er en heis som ble påtenkt på slutten av 1800-tallet og satt i drift i 1902. Heisen finner du i sentrum i Lisboa og har en løftehøyde på 45 meter. Heisen har en heisfører og går opp ned ca. hvert 5 min. Heisen i seg selv er et frittstående tårn i neogotisk stil, det vil si en lignende stil til det du finner i Eiffeltårnet som står plassert i enden av Rua de Santa Justa. På toppen har den ved siden av heisen en utsiktsplattform og en bro inn til høyden som er rett ved Carmo plassen.

Heisen var først bygget med dampdrevne maskiner, men ble raskt byttet ut i 1907 med elektriske maskiner. Kort tid etter at heisen var tatt i bruk ble den også innlemmet i byens kollektivtilbud. I dag kan du ta heisen hvis du har dagsbillett (jeg regner med at det gjelder for andre periodebilletter også), men man må betale ekstra hvis du skal en enkelttur.

Heisen har også sine nykker. Blant annet kan heisen ta 20 personer på turen opp, men kun 15 på turen ned. Da den var ny var antall passasjerer 24. Fra min egen erfaring er det en stor heis, men ikke så stor at man behøver å ha så veldig mange over 24 i heisstolen.

Opprinnelig hadde heisen lisens til å gå i 99 år, men etter 100 års jubileet i 2002 ble heisen oppgradert og fredet sammen med de tre kabeltogene som går i byen. Ønsker du å besøke heisen fordi du jobber i heisfaget og synes heis er spennende anbefaler jeg å ta den fra toppen og ned. Baixa-Chiado er nærmeste T-bane stopp. Dette er fordi det er langt flere som vil ta heisen opp, og dermed må du regne med å stå i kø en stund.

Elevador de Santa Justa. Bilde tatt nedenfra.

«Elevador de Santa Justa er en heis som ble påtenkt på slutten av 1800-tallet og satt i drift i 1902.»

DET ÅPNES FOR FLERE HØYHUS I OSLO

I høringsutkastet til den nye høyhusstrategien defineres høyhus som bygninger over 42 meter, og det åpnes for en vurdering av høyhus helt opptil 125 meter i hovedstaden.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

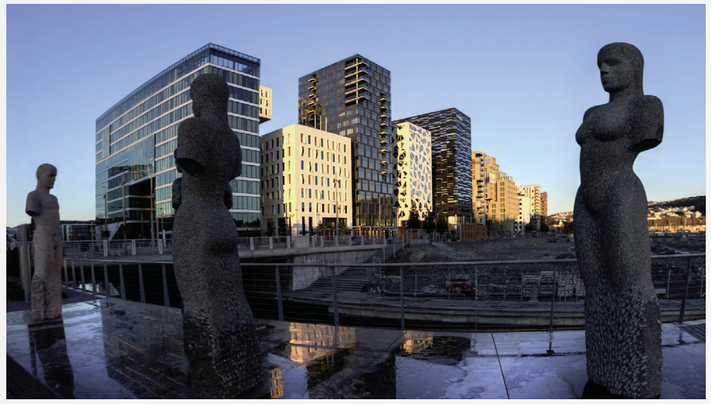

Det åpnes for flere høyhus i hovedstaden. Her fra Barcode i Bjørvika.

Dette i motsetning til i gjeldende høyhusstrategi, som i hovedsak åpner for bygninger mellom 28 og 42 meter. I utkastet til den nye strategien defineres høyhus som bygninger over 42 meter.

Høyhusstrategien avgrenser høyhusbygging til de mest sentrale byområdene og kollektivknutepunktene i Oslo. Målet er at strategien skal bidra til en robust og klimavennlig byutvikling, der høyhus kan være et virkemiddel for å oppnå høyere kvalitet, skriver Oslo kommune.

I forslaget foreslås det at høyhus kan vurderes i 13 områder i byen som Storo, Økern, Helsfyr, Ensjø, Oslo S (Bjørvika, Bispevika og Vaterland), Sentrum nord (strekningen langs Ring 1 mellom Vaterland og Holbergs plass), Lysaker, Skøyen, Majorstuen, Nydalen, Forskningsparken, Bryn og Filipstad.

Det er kun Filipstad og Helsfyr som er nye områder, de andre ligger inne i høyhusstrategien fra tidligere. Det foreslås å åpne for vurdering av høyhus opptil 125m rundt Oslo S. Øvrige angitte områder skal ikke ha bygninger på over 70 meter.

FORLIK VED NORSKE SKOG

I forrige nummer av Heismontøren kunne vi lese om klubblederen ved Norsk Skog i Skogn som ble truet med oppsigelse under en konflikt som hadde pågått siden jul i fjor. Rett før partene skulle møtes i Arbeidsretten den 22. august, ble det inngått et forlik og klubblederen fikk beholde jobben ved Norske Skog, samt at han får permisjon for å lede EL og IT Forbundet Distrikt Trøndelag på heltid.

FEMTI ÅR SIDEN FOLKET SA NEI

Den 25. september var det femti år siden det norske folk sa nei til EU (EF) for første gang.

Valgresultatet ble et flertall på 53,5 prosent mot tilslutning, og valgdeltakelsen var på 79,2 prosent. Spørsmålet ble behandlet på nytt i folkeavstemningen om Norges tilslutning til EU 1994. Også da sa flertallet nei til medlemskap.

UNIVERSITETET I OSLO VALGTE NORSK HEISKONTROLL

De neste seks årene skal NHK kontrollere alt av heiser i universitetets bygninger.

GAUTE B. IVERSEN

Universitetet i Oslo er for mange en viktig og spennende plass. Med 27 000 studenter og over 7000 ansatte er det mange mennesker som er avhengig av at heisene fungerer i de mange byggene. Campus Blindern med Gaustad og Forskningsparken er hovedområdet, men universitetet er spredd over hele hovedstaden. Blant annet er selvfølgelig de ikoniske bygningene i Karl Johans gate en del av universitetet.

Markedssjef i Norsk Heiskontroll Nina Leegaard og senioringeniør Frode Meek ved Universitetet i Oslo utenfor Universitetsbiblioteket på Blindern i Oslo.

BEST PÅ KVALITET

Norsk Heiskontroll har vunnet avtalen med UiO om periodisk sikkerhetskontroll for de neste seks årene. Denne gangen var det kvalitet som veide mest i vurderingen av de forskjellige aktørene, og NHK gikk av med seieren.

Ikke mindre enn 120 heiser skal kontrolleres minst hvert annet år, og følges opp dersom det er behov. I tillegg skal det gjennomføres lovpålagt kontroll av nye heiser i universitetets nye bygninger.

«Vi er veldig fornøyde med at Universitetet i Oslo velger å fokusere på kvalitet. At vi vant kontrakten på kvalitet, er viktig for oss. Vi liker kunder som er bevisste og som legger vekt på kvalitet», forteller Nina Leegaard, markedssjef i Norsk Heiskontroll.

VIKTIGE ANLEGG

«Heisene er blant de anleggene som brukes absolutt mest i løpet av en dag. Med nesten 35 000 mennesker med forskjellige behov som bruker universitetets bygninger, er det naturligvis helt nødvendig at heiser er kontrollerte og ikke står», sier fagansvarlig for heisene på Universitet i Oslo, Frode Meek.

«Det kan selvfølgelig ikke være stopp i heisene med så mange brukere med så mange forskjellige behov. Vi skal bidra gjennom våre kontroller, til at heisene er i orden og sikre», sier Nina Leegaard i Norsk Heiskontroll.

SLUTTEN FOR KOBBERNETTET

Det 100 år gamle kobbernettet i Norge er under avvikling, og nedkoblingen er allerede startet og den 31. oktober vil hele det analoge nettet til Telenor være stengt.

TOR-ERIK LUNDBERG

Innen den tid må alle heiser med heisalarmer som benytter Telenors analoge linje oppgraderes eller bytte alarmsystemet slik at heisen har en alarm som er tilknyttet døgnbemannet vakt, skriver DIBK. Dette for å unngå at heisen blir avstengt, eller i verste fall at noen blir sittende fast i heisen uten å få tak i hjelp.

Alternativet er å benytte en heisalarmoverføring via GSM. Men vær obs på at dersom det er GSM som er basert på 2G-nettet, så er også denne løsningen planlagt å kobles ned i løpet av 2025.

I følge Plan- og bygningsloven med tilhørende Byggteknisk forskrift, TEK 17, skal alle heiser ha en alarm som er tilknyttet døgnbemannet vakt. Med videre utdypning om kravet i Heisdirektivet og standarden. Det er eier av heisen som er ansvarlig for at det strenge regelverket for å ivareta liv og helse ivaretas. Det skal fortsatt være flere tusen heiser som fortsatt benytter analoge telelinjer.

BEMANNINGSBRANSJEN FINNER SMUTTHULL

Bemanningsbransjen forbereder seg mot forbudet som forventes å tre i kraft fra og med januar 2023. Forbud mot innleie fra bemanningsforetak vil da gjelde på byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold

REDAKSJONEN HMF ARKIV

Det er en annonse fra bemanningsbyrået Stolt som viser hvordan de ønsker å tilpasse seg forbudet mot innleie, skriver frifagbevegelse.no.

Der vil de hjelpe byggefirmaene med å rekruttere folk de kan ansette i faste eller midlertidige stillinger. Når jobben er over, kan de komme tilbake til Stolt for å få hjelp til å finne en ny stilling et annet sted.

Joachim Espe i Bygningsarbeidernes Fagforening i Oslo mener dette er nok et kreativt påfunn fra bemanningsbransjen for å sno seg rundt nye innstramminger og lover. Han får støtte fra stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson (Rødt).

Joachim Espe på en markering mot massiv bruk fra bemanningsbyrå under byggingen av The Hub i Oslo (2019). Foto: Christian Olstad.

OPPDATERING FRA KARIHAUGEN

Høsten har begynt og vi har endelig en sesong som begynner å ligne på normalen etter flere år hvor korona har satt sitt merke.

MARTIN GRANSETH TOR-ERIK LUNDBERG

HBU

FSE kursene er nå flyttet slik at alle vil gå på vinteren og utover våren. Denne høsten blir kurset oppdatert og gjort klart slik at vi er klare med neste runde i januar 2023. Neste kurs dere skal på er ca. samme tid som dere gikk på kurs i år, og det vil komme informasjon i god tid før kurset.

HBU sine kurs er også i full gang. Som mange av dere sikkert har hørt, og noen av dere har gjort, så er det nå egenpåmelding på kurs. Det vil si at dere selv kan velge når dere ønsker å gå på kurs, og dere må også selv aktivt melde dere på kurs. Det er ikke veldig vanskelig, følg QR koden til nettsidene våre, velg hvilket kurs du vil gå og skriv inn navn og kontaktinformasjon.

Når dere leser dette vil det antagelig være igjen seks kurs i år, men det begynner også å nærme seg at dere kan melde dere på neste års kurs. Vi vet at ikke alle er like fornøyde, og savner å bli fortalt når dere skal gå på kurs. Men slik er det ikke lenger. Men synes dere det er utfordrende å melde dere på kurs, så er det garantert noen kollegaer som kan hjelpe til. Eventuelt så ringer dere eller sender e-post til oss, så kan vi sette deg opp på et kurs. Kontaktinformasjon er: *post@heisutdanning.no* eller tlf: *22 79 35 10*

OPPHEI

Som vanlig innleder Opphei med en ny klasse på 21 nye lærlinger. Det betyr at det nå er flere lærlinger totalt enn det noen gang har vært tidligere. Det er veldig bra, både for oss, men spesielt for heisbransjen. Det er et skrikende behov for nye heismontører, både fordi det er mye å gjøre, men også fordi det er en stor generasjon med heismontører som er i fasen med å begynne å bli pensjonister. Vi har også noen kommende heismontører som går på styrt opplæring. Det vil si personer med annen bakgrunn som om skolerer seg til å bli heismontører og som får et kurstilbud fra sentret på fire kursuker slik at de skal være bedre rustet for å bestå eksamen og fagprøven.

Meld deg på kurs på HBU og få heisteknisk påfyll og møt andre kollegaer fra bransjen. Her er Lennart Carlsson fra TKE på kurs i 2007.

HMF
HEISMONTØRENES FAGFORENING

HMS-utvalget

Vi har store sko å fylle, men vi er i gang med å bygge en ny struktur på HMS utvalget. Lars Selebø hadde samlet oss som en god gjeng. Han holdt månedlige møter og hadde masse erfaring og kunnskap, som han mere enn gjerne delte. Det var vel pga han at hele bransjen fikk øya opp for kvarts, som senere har blitt en bransje sak og noe som blei forhandlet om i det sentrale lønnsoppgjøret 2022. Og rett før han gikk av som HMS-leder så samlet han oss til vernekonferanse, hvor alle VO i Norge var invitert. Dette blei en stor suksess. Etter dette har vi dessverre rotet litt og hatt litt ferie. Men vi har store planer for fremtiden. Vi fortsetter der Lars startet, og samtidig bygger ett bedre samarbeid med HBU og Opphei. Lars er fortsatt en del av gruppa og deltar de gangene han kan og når vi ber om hans vurderinger og hjelp.

Til saker som vi har oppe på planen videre fremover, så er det først ett møte i slutten av september, hvor vi setter agendaen for ett fysisk møte i slutten av Oktober. HMS utvalget bestemte på sist møte at vi skulle ha ett fysisk møte mellom alle HVO og de VO med distrikts ansvar, hver høst. Også skal vi ha vernekonferanse, hvor alle VO blir invitert hver vår. Jo tettere samarbeid jo bedre. Vi ønsker også å jobbe med innsats nivået til våre VO og HVO. Vi håper å få alle like interesserte i visse saker som oss selv. Dette for å heve nivået på byggeplassene vi skal jobbe på.

I Kone har vi ett brakke fokus og sjakt fokus. Brakka skal vi ha så bra som loven lover oss. Sjakta skal være trygg og ikke utsette våre arbeidere for unødvendige farer. Vi ser til stadighet at respekten for våre sjakter er synkende. Andre arbeidsgrupper jobber på og rundt sjakta vår uten den minste forståelse for hva som skjer på innsiden, eller hvilke farer de påfører oss med sine arbeidsoppgaver.

Og brakka? Skift, spis og toalett er det store forskjeller på, og litt for ofte er det bare heismontørene som klager. Men det skal vi fortsette med, og vi skal gjøre det enda mere. Vi skal gjøre det hver gang til standarden er hevet til ett akseptabelt nivå på alle byggeplasser. Vil også minne både montørerer og andre VO, at man på en byggeplass også kan bry seg om andre arbeidsgrupper, deres hverdag og sikkerhet. Jeg var selv på en plass hvor jeg nesten blei kasta ut fordi jeg begynte å pirke på sikkerheten for snekkerne. Fikk beskjed om at der skulle ikke jeg jobbe, så det hadde jeg ikke noe med, og at det var noe galt med meg. Jeg hadde feil innstilling. Ett par møter senere så viste det seg at det var jeg som hadde riktig innstilling og plassen så helt annerledes ut.

Vi holder fokuset oppe på BVKS. Boring, Vibrasjoner, Kvarts og Støy. Vi leiter stadig etter tiltak mot disse tingene, som ikke bare gjør arbeidsdagen sikrere men også enklere. Alle tiltak er dessverre ikke tidsbesparende, men de er **helse** sparende. Ankerskinner forsøkes å gjøre til en bransje standard. Vi har også god dialog med HLF på dette området. Vi har også god dialog med byggeplass patruljen i Oslo, vi håper også å få til dette i andre byer. Noen er allerede godt i drift på dette. Men vi har tatt over ansvaret her i Oslo for heis sin deltakelse. Dette vil vi prøve å følge opp med å være med ut annenhver onsdag. Vi som jobber i Oslo vil dele på dette etter beste evne.

Vi går en spennende tid i møte og vi gleder oss til å bygge på dette sammarbeidet videre. Både innad i utvalget men også med andre arbeidsgrupper. Skulle dere komme over noe, ikke nøl med å ta kontakt med VO, HVO eller HMS utvalget. Jo mere vi får inn av info, jo lettere er det å jobbe med ting. Takker så mye.

Mvh. Thomas Bjørnerud, HMS-leder i HMF.

HEISMONTØREN FOR 18 ÅR SIDEN

ØKONOMISK KRIMINALITET – MED HEIS INN I KARTELL?

Heismontøren nr 2/2004/faz.net/reuters

16. MARS 2004 gjennomsøkte den europeiske kommisjon forretningslokaler hos internasjonale heisprodusenter, for annen gang i år. Dette på grunn av mistanke om kartell. Verdens tredje største produsent, ThyssenKrupp Elevator AG, bekreftet at gjennomsøkning hadde funnet sted, men nektet imidlertid for enhver form for feil atferd.

EU-representanter skal den 8. og 9. mars ha gjennomsøkt produksjonsstedene i Neuhausen og Hamburg samt kontorer i Brüssel og Luxemburg, sa en talsmann fra ThyssenKrupp Elevator in Düsseldorf. «Vi har ingen grunn til å anta at Thyssen-Krupp Elevator, datterselskaper eller medarbeidere har handlet mot konkurranseregelene,» kom det videre fra talsmannen.

Kommisjonen erklærte i Brüssel at det er mistanke om kartelldannelse for produksjon og service på rulletrapper og heiser. «Undersøkelsen befinner seg på et foreløpig stadium», heter det i en meddelelse fra kommisjonen. Det var i slutten av januar at kommisjonen første gang foretok kontroller av heisprodusentenes forretningslokaler.

Morselskapet for markedslederen Otis, United Technologies, innrømmet at enkelte ansatte i Otis` heissektor kan ha overtrådt konkurranseregelene. «Vi har funnet ut at et lite antall personer på forskjellige steder muligens kan ha handlet mot firmainterne forretningsrutiner og EU-lover,» sa en United Technologies-talsmann i New York.

Med en markedsandel på ca. 27 prosent er det amerikanske konsernet Otis markedsleder i den internasjonale heisbransjen, som beløper seg til 30 milliarder Euro. Schindler fra Sveits innehar plass nummer to med ca. 17 prosent. Deretter følger ThyssenKrupp med 13 og Kone med 9 prosent. Sammen med fire mindre japanske produsenter innehar nevnte fire konsern ca. 90 prosent av verdensmarkedet, dette ifølge talsmannen fra ThyssenKrupp.

FALT I HEISSJAKT

En arbeider falt den 20. juli ned en heissjakt på en byggeplass i Florida, skriver Elevatorworld. Det ble satt i gang førstehjelp, men livet sto ikke til å redde.

141 RULLETRAPPER

Kone skal levere 30 heiser og 141 rulletrapper til Suzhou Metro i Suzhou, Kina, med People Flow-løsninger, skriver kone.com.

FANT DØD MANN I SJAKTEN

Heismontøren i Valencia som kom for å reparere heisen 14. september, fant en blind mann død i heissjakten. Foreløpig rapport tyder på en ulykke, skriver larazon.es

FRA SJAKTA

PER-ERIK SAGSTAD PRIVAT

Navn: Håkon Bauge
Alder: 30 år
Bosted: Stavanger
Klubb: Schindler

Håkon Bauge er en høyreist heismontør som jobber i Schindler Stavanger. Han ligger helt i toppsjiktet for antall verv i klubb, forening og forbund og har i tillegg vært nominert til årets hyggeligste håndverker. Hvilken balsam han bruker er en godt bevart hemmelighet, men at han imponerer med manken er det ingen tvil om

Hvorfor begynte du i heisfaget?
«Læreren min på videregående viste oss på en skjerm hva vi kunne bli når vi gikk elektro og der stod det bare et kryss over heismontør. Når vi spurte hvorfor, svarte han at det var fordi nesten ingen får læreplass, så han rådet oss til ikke å satse på det. Det gav meg mer lyst til å prøve og da endte jeg opp med å få læreplass i Schindler etter VG2.»

Hva liker du best med faget?
«Det jeg liker best er tilliten mellom montørene og at vi har en variert arbeidshverdag.»

Hvorfor ble du engasjert i fagforeningsarbeid?
«Jeg ble med på Reberkonferansen som fersk læregutt. Det fikk meg til å forstå viktigheten av samhold.»

Håkon er en heismontør og tillitsvalgt med lidenskap for fjell og natur.

Hvilke verv har du nå?
«Tillitsvalgt i Schindler Stavanger, vara hovedverneombud, styremedlem i EL&IT Rogaland, EL&IT representant i LO Sandnes og Gjesdal, nestleder i HMF Stavanger, distriktsrepresentant i HMF, EWC representant for Schindler og jeg sitter i HMS utvalget i HMF.

Hva tror du blir de største utfordringene for faget vårt i fremtiden?
«Jeg tror utfordringen vår blir den raske utviklingen av elektroniske løsninger som eventuelt erstatter menneskelige faktorer. Derfor er det viktig at vi sørger for å være delaktig i prosessen når dette blir implementert og lager gode avtaler i forkant.»

Hva er nøkkelen for å holde unge montører og lærlinger engasjert i fagforeningen?
«Opprettholde lærlingesamlinger og HMF skolen. Og mer merch fra HMF!»

Hvor finner vi deg helst når du ikke er i sjakten?
«I fjellet en plass. Drar på fjellturer hele året, helst langt vekk fra oppmerket sti.»

Hvem kunne du tenke deg å bli sittende fast i heisen med?
«Lars Monsen hadde vært kjekt. Kunne tenke meg å høre mer om turene fra Canada og hundespannturene.»

NULL UTSLIPP FRA SCHINDLER

Schindler kunngjorde i juni sine ambisiøse mål om å ha null klimagassutslipp på verdensbasis innen 2040, skriver de selv på sine nettsider. Konsernets kortsiktige målsetning er femti prosent reduksjon av klimagasser fra egen virksomhet innen 2030. Reduksjonen tar utgangspunkt i 2020.

Returadresse: Heismontørenes fagforening, Østre Aker vei 24, 0581 OSLO

Verv i Heismontørenes Fagforening per 01.10.22

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Styre				
Leder	2022-2024	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	2022-2024	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	2021-2023	Kristoffer Syvertsen	940 52 678	ksyvertsen@orona.no
Sekretær	2021-2023	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Kasserer	2021-2023	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
Studieleder	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
1. Styremedlem	2022-2024	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
2. Styremedlem	2021-2023	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. Styremedlem	2022-2024	Kristian Håkonsen	921 52 154	kristian.haakonsen@gmail.com
4. Styremedlem	2021-2023	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
6. Styremedlem	2021-2023	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Lærlingrepresentant	2022-2023	Casper Aalen	904 07 267	casper.aalennorseng@kone.com
1. Distriktsrepresentant	2022-2024	Håkon Bauge	959 82 339	h_bauge@hotmail.com
1. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Åsmund Idland	971 88 059	Idland_@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant	2021-2023	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant vara	2022-2024	Edmund Berget	930 45 646	edmund.berget@gmail.com
3. Distriktsrepresentant	2022-2024	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
3. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Jørn Inge Tvedt	480 34 198	jit81bergen@gmail.com
4. Distriktsrepresentant	2021-2023	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
4. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Ørjan Magnus Nilsen	992 47 718	orjan.nilsen@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	2022-2024	Thomas Bjørnerud	908 59 822	thomas.bamserud@gmail.com
Lærlingansvarlig	2021-2023	Lars Erik Mørch	468 21 905	larse.mp@gmail.com
Redaktør	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomite	2022-2024	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomite	2021-2023	Stian Pedersen	959 08 344	baanrud@gmail.com
Studieutvalg	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Avdelinger				
Bergen	22-24	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	22-23	Tommy Rud		
Hedmark/Oppland	22-24	Christer Olsen	924 91 97	christer.olsen@kone.com
Haugesund	22-24			
Agder	21-23	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	21-23	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	21-23	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	22-24	Peder Fjellstad	959 74 285	pefjellstad@hotmail.com
Nordland	22-24	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	22-24	Vegard Olimstad	453 94 780	VegardOlimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	22-24	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	22-24	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	jorgen@uniheis.no
HBU	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Alimak	Bergen	Glen Petter Krohn	936 21 857	alimakklubben@gmail.com
Heis1/Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
KONE	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
Orona	Hovedtill.	Kristian Håkonsen	92152154	khaakonsen@orona.no
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Schindler	Hovetill.	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Schindler	Oslo	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
TKE	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
TKE	Oslo	Geir Jacobsen		
TKE	Bergen	Kim Thomassen	959 86 266	kfthomassen@gmail.com

Avdeling	Adresse	Telefon	E-post
Oslo	Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	22 17 45 50	foreninga@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen		75polden@gmail.com
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		vegardolimstad@hotmail.com

www.heis.no

Feil på lista rapporteres til foreninga@heis.no, ev. 22 17 45 50